

Бүхы оронуудай пролетариар, нэгэдэгты!

БҮРЯД УНЭН

СОВЕТСКОЕ СОЮЗНОЕ КОММУНИСТИЧЕСКАЯ ПАРТИЯ БУРЯД АССР, БУРЯД АССР-ЭЙ ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТЕРУУДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

Идэглэлийн 1921 оной
дундун 21-нэ гарана

№ 128 (15751)

1981 оной июнийн 4, четверг

Сэн 2 мүнги.

ХАНИ БАРИСАНАЙ ХАРТЫ ЗАМАЙ БААТАРЛУУДА

СССР-эй ба СРР-эй космонавтуудта совет үндэр дээдын шагналнууд Кремль соо барюулагдаба

Хүндэтгэж байсан хэргэ энэ нийдэлд дээрх. Энэ харуулалтаа даалгари дүүргэхы манай экинжидэ найдан үндэр эхэ этигэл найдалтай тула, биднэртэ зориулагдажа хэргэдэн халуун дулаан үгэнүүдэ тула, Эхэ оройн үндэр дайдын шагналнуудай түлөө Советскэ Союзай Коммунист партиин Центральна Комитеттэ, Совет правительствэ, Танда, хүндэтэ Леонид Ильич, үнэ зүрхнөө бар байсхан хүргэхыни зүрхөөгтэ.

Хүндэтгэж байсан хэргэ энэ нийдэлд дээрх. Энэ харуулалтаа даалгари дүүргэхы манай экинжидэ найдан үндэр эхэ этигэл найдалтай тула, биднэртэ зориулагдажа хэргэдэн халуун дулаан үгэнүүдэ тула, Эхэ оройн үндэр дайдын шагналнуудай түлөө Советскэ Союзай Коммунист партиин Центральна Комитеттэ, Совет правительствэ, Танда, хүндэтэ Леонид Ильич, үнэ зүрхнөө бар байсхан хүргэхыни зүрхөөгтэ.

Хүндэтгэж байсан хэргэ энэ нийдэлд дээрх. Энэ харуулалтаа даалгари дүүргэхы манай экинжидэ найдан үндэр эхэ этигэл найдалтай тула, биднэртэ зориулагдажа хэргэдэн халуун дулаан үгэнүүдэ тула, Эхэ оройн үндэр дайдын шагналнуудай түлөө Советскэ Союзай Коммунист партиин Центральна Комитеттэ, Совет правительствэ, Танда, хүндэтэ Леонид Ильич, үнэ зүрхнөө бар байсхан хүргэхыни зүрхөөгтэ.

НУХЭР Л. И. БРЕЖНЕВЭЙ ХЭЛЭНН ҮГЭ

Хүндэтгэж байсан хэргэ энэ нийдэлд дээрх. Энэ харуулалтаа даалгари дүүргэхы манай экинжидэ найдан үндэр эхэ этигэл найдалтай тула, биднэртэ зориулагдажа хэргэдэн халуун дулаан үгэнүүдэ тула, Эхэ оройн үндэр дайдын шагналнуудай түлөө Советскэ Союзай Коммунист партиин Центральна Комитеттэ, Совет правительствэ, Танда, хүндэтэ Леонид Ильич, үнэ зүрхнөө бар байсхан хүргэхыни зүрхөөгтэ.

Хүндэтгэж байсан хэргэ энэ нийдэлд дээрх. Энэ харуулалтаа даалгари дүүргэхы манай экинжидэ найдан үндэр эхэ этигэл найдалтай тула, биднэртэ зориулагдажа хэргэдэн халуун дулаан үгэнүүдэ тула, Эхэ оройн үндэр дайдын шагналнуудай түлөө Советскэ Союзай Коммунист партиин Центральна Комитеттэ, Совет правительствэ, Танда, хүндэтэ Леонид Ильич, үнэ зүрхнөө бар байсхан хүргэхыни зүрхөөгтэ.

Хүндэтгэж байсан хэргэ энэ нийдэлд дээрх. Энэ харуулалтаа даалгари дүүргэхы манай экинжидэ найдан үндэр эхэ этигэл найдалтай тула, биднэртэ зориулагдажа хэргэдэн халуун дулаан үгэнүүдэ тула, Эхэ оройн үндэр дайдын шагналнуудай түлөө Советскэ Союзай Коммунист партиин Центральна Комитеттэ, Совет правительствэ, Танда, хүндэтэ Леонид Ильич, үнэ зүрхнөө бар байсхан хүргэхыни зүрхөөгтэ.

ШЭНЭ ХОНИН

ЧЕРНОГОРИЙН ДЕЛЕГАЦИТАЙ УУЛЗАБА

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэгшүүндэ кандидат, РСФСР-эй Министруудай Советэ Түрүүлэгшэ М. С. Соломенцев Черногориин СР-эй Президиумэй гэгшүүн И. Бу-
янович түрүүтэй Черногориин Социалист Республикы (СФРЮ) делегациитай июнийн 2-то уулзаба. РСФСР-тэ нээгдэнэ Черногориин соёлой үдэрүүдтэ хабаадахын тула делегаци Москва эрхэн байгаа.
КПСС-эй ба СКО-гай, СССР-эй ба СФРЮ-гай хүтэлбэри-
лэтшэдэй уулзалтануудай дүнгүүдээр абганан хамтын доку-
ментүүдтэй зохицуулга, совет-югослав хани харилсаа
саашадан хүнзэгүрүүлэн хүтжөөх талаар шэглүүлэгдэ-
хэн РСФСР-эй ба Черногориин Социалист Республикы
соёлой харилсаан асуудануудар нанамжанууда
хэлсэбэ.
СФРЮ-нээ СССР-тэ байдаг алшэн сайд М. Орландич,
РСФСР-эй Министруудай Советэ Түрүүлэгшын орлог-
шо В. И. Кочемасов, РСФСР-эй Верховно Советэй Пре-
зидиумэй Секретарь Х. П. Нешков, Россия Федерациин
правительствын гэгшүүд хөөрлөөндө хабаадалсан байа,
(ТАСС).

МАЛ АЖАЛ-ОНСО ШУХАЛА НАЛБАРИ

Черкасскэ областин хүдөөтэй хүн зоной жэшээгээр ферхануудай продукци үйлдэбэрилгэ хэсэ болгохын тула нөөснүүдэ бүрш хүдөөр хэрэглэхын түлөө, тэрэниэ түрээдэ худалдаа түсбүүдэ дүүргэхэ ба үзүүлэн дүүр-
гэхын түлөө мурсыен оройн малшад дунда дэлгэрэн-
хэй. Бэлшээрин ханын эхилхэдэ халбарин ашаг үрнэ
дэшилхэдэ талаар илангаа хэсэ арга боломжонд бин
болоно. ТАСС-эй корреспондентүүд итгэжэ мэдээлэ:
ЛЕНИНГРАД. Энэ ха-
барай унжгайг ута байбаша
наан, Ленинградтай малшад
бэлшээрин ханын сэг бол-
зортын эхилэ. Областин
эгээл хойто Выборскэ рай-
оний фермүүдтэй хүдэлмэ-
рилтшэд талаа зунай бэл-
шэрдэ гаргаа. Эрхдэгдэй
дурдал хабааруушан үшөө
намаргаа хойшо бэлшээрин
тэжээл болохын тула 9
мянга шаху гектар талмай-
да намарай ургамалнууд
таригдан байгаа. 15 мянга
гаран гектарта олон жэлэй
ногоос таригданхай.
Фермүүдтэй ажалшад
зунай харануудта 316 мян-
ган тонон юу абахаар ха-
раана. 100 мянга гаран
гектар нута сабиалан ба
найжаруулагдан бэлшээ-
ринэ хэсэ ашаг үрэтэйгээр
хэрэглэхэр түсбэлэнэ. Ама-
хынуудта 300 гаран зүна-
лан эмхидгэлэнхэй, мал
түхэрэн сүдэхэ соо бэлшээ-
дэнэ.
ТАТНИН. Вырускэ рай-
соний В. И. Лениний нэрмэ-
жэтэ колхоздо зунай бэл-
шээрин түрүүлшн үдэрөө
эхилэ. Ажалшад үнэн бу-
рилоо сүдхын дунда ээр-
гээр 14-15 килограмм хү
наза. Найжаруулагдан
бэлшээрин холын учсто-
гуудта үнэднэ хаада тал-
майханууд, уналуурин га-
зар баригдаа, малай ашаг
шомы дээшлүүлхын тула
бүхы эрхэ байдал байгуу-
лагдаа юм.
Бэлшээрин табан харын
тушада Эстонидо хаагдаа
хүний хахадэ абахаар тү-
сбэлэнэ.
УЖГОРОД. Закарпадэй
бүхы зүналануудтай хүндэ
хүдэлмэри гол түлэз оньхо-
жоруулагданхай. Продукциин
шанарта онс анхарал хан-
дуулагдана. Олохон амахи-
нуудта лабораториуд бол-
лон хү хүргэдэ газар тү-
хөөрлөнхэй. Продукциин 90
гаран процентн түрүүлшн
хүргэдэл, тушаан абагын
пункттай тушаана. Абастин
хүдэлмэри мүнөө жэл үнэн бу-
рилоо 3 мянган килограмм
хүртэр хү хаахы шидэж-
хэй.
РИГТЭ. Республикын ажи-
хануудта Латвийн хүрин
үтэртэй үнэдээр хүртөө
шомыг эхилэ юм. Нимэ
5300 шаху үнэднэ жэлдэ
үтэртэй килограмм хү
наадаг байна.
Үүтэртэ ажахынуудта
ресубликын колхоз, совхо-
зуудта шаж үтэртэй үнэд-
нэ эхилэ. Үнэн хүртөө
дүршнэ хэлэгдэхэ, хү
үйлэдэ рилгэ горитойгоор
дээшлүүлхэ арга бин боло-
хо байна.
(ТАСС).

СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй

У К А З
ДЭМ НАУКЫН ХҮДЭЛМЭРИЛГЭШЭДЫЕ СССР-
ОДЕН, МЕДАЛЬНУУДААР ШАГНАХА ТУХАН
ДЭМ НАУКА БОЛОН ТЕХНИКЭ ХҮТЖӨӨХ, ШИНЖЭЛЭНҮҮ-
дүүдэ арадай ажахыда нүбүрүүлхэ талаар ар-
шад табан жэлэй даабаринууды дүүргэхэдэ туйла-
налтануудай түлөө шагнаха:
Бурядай АССР-нээ

«ХҮНДЭЛЭЙ ТЭМДЭГ» ОРДЕНООР
Сосов Марис Васильевиче — СССР-эй Наукануу-
дадеиний Сибирин отделениин Бурядай филиал-
дегациитай түрүүлэгшэ.

КАЛАН ГАБЬАГАЙ ТҮЛӨӨ, МЕДАЛААР
Дмитрий Ивановиче — СССР-эй Наукануудай
институтин Сибирин отделениин Бурядай филиалы Гел-
институтай ахалагша научна хүдэлмэрилэгшэ.

АДАА ШАЛГАРНАН ТҮЛӨӨ, МЕДАЛААР
Шеела Нележа Ефимовна — СССР-эй Наукна-
академиин Сибирин отделениин Бурядай фили-
ладеиний таагшэ даагшын орлогшо.

Р-эй Верховно Советэй Президиумэй
Түрүүлэгшэ Л. БРЕЖНЕВ,
Секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

«Энэ»...
...оной майн 13.

Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй

У К А З
ЭЗЭН ТУР Т. М. МУРВЕДА БУРЯДААН АССР-эй
гэгшэдэ, БУРАДААН АРТИСТ ГЭНН ХҮНДЭТЭ НЭРЭ
ЗЭРТЭ ОЛГОХО ТУХАН

ЭЗЭН ТУР Т. М. МУРВЕДА БУРЯДААН АССР-эй
гэгшэдэ, БУРАДААН АРТИСТ ГЭНН ХҮНДЭТЭ НЭРЭ
ЗЭРТЭ ОЛГОХО ТУХАН

Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй
Түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ,
Секретарь И. ЧЕРНЯКОВ.

Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй

У К А З
«Зелени»...
...оной майн 27.

Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй

Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй

Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй

КПСС-эй XXVI съездын шиндхэдэринүүдэ дэелүүлхын түлөө

КПСС-эй XXVI съездын
түхүтэ шиндхэдэринүүдэ
бэелүүлхын түлөө социалист
мурсыондэ хам оролсон,
Онохойн модоний комбинадэй
модо таллагшад 1981 онойн-
тоо түсбэе болзорлоон
урид дүүргэхын түлөө шар-
майн оролдожо байна. Энэ
хүдэлдэ 13 бригадын
12-ын жэлэй эхилнэ хой-
шо хара бүрингөө түсбээ
даабаринууды үлүүлэн дүүр-
гэнэ.
Модо таллагшад бри-
гадануудай хоорондын му-
рысөөнэй манлайда Леонид

Дмитрий Григорьевич Сте-
панов хөрбд гаран жэлэй
тушаан Улаан-Удын Лени-
нй орасито локомотив-агон
забаврилгын заводто фре-
зернэ станок дээрэ хүдэлжэ
юм. Дүй дүршлөөр байн энэ
хүдэлмэригөө мэрэгжээ
дэ механикскэ цехийнхэ гү-
шад гаран залуу хүдэлмэ-
рилэгшэдэ хурганан онс
габалайтай. Нэгэ доро хэлэн
станок дээрэ хүдэлжэ тухай
үгсээл Дмитрий Григорьевич
үгсээл түрүүлэн завод соогоо
гарганан байха юм.
Байша оной эхэр хүдэр
Степанов үлээр уйла абас,
арбан нэгэлхэн табан жэ-
лэингэ даабаринэ 3 хаял
жээ соо бэелүүлжэ гэжэ
үгсээ үгөөд, заводойнгоо бүх
хүдэлмэрилэгшэе социалист
мурсыондэ уралаа.
Манай шатагшад фото-
корреспондент И. Бурнаки-
нэй буулганан зураг дээрэ
Лениний, Акалай Улаан ту-
гой ордуунай кавалер,
Улаан-Удын городской Сове-
дэй депутат Д. Г. Степанов
эй ажалдаа байхынь хара-
нат.

ТҮРҮҮ БРИГАДЫН ЭРШЭ

Александрович Коженико-
внй ударидадаг эбэй эстэй
коллектив даашааар. Апрель
нарада тус бригада бутлан-
гаа түрүүлжэ, 3900 кубометр
модо таллага түсбөө
3017 кубометр хүргэнэ
байна юм. Тэрэниэ 83.8
процентн эрхын шаанартай
барилгын модон. Энэ байдал
эрхын байн дүн болоно.
Мүн тинхэдэ үшөө нэгэ
дүнгөөрөө — халаан соом-
шын туйлаан акалай б-

ТҮСЭБ ҮЛҮҮЛЭГДЭНЭ

Хүн зоной ажалуудай хэр-
гэлгэмжэ хангалын предпри-
атуудай коллективүүд соци-
алист мурсые үргэнээр дэлгэ-
рүүлэдэ, ажалдаа зарим тэдэ
ажалтанууды туйлажа байн-
хай. Байша оной табан харын
дүнгүүдээр «Бурятбумбей»,
«Буряттехника», «Бурят-
швейбита», «Бурятхимистка»
нэгдэлүүдэй коллективүүд
эрхын дүнгүүдэ туйлажа, гү-
рэнэй түсбүүдэе хою үлүү-
лэн дүүргэбэ. Жэшээлэдэ,
«Бурятхимистка» нэгдэл 4

ШАЛГАЛТА ЮУ ХАРУУЛААБ

БАЙГААЛИЙН «ХАЙРАДА» НАЙДАНХААР...

Шэнэ табан жэлэй түрүү-
шын жэлдэ малдаа эхэ тэ-
жээл бэлдэхэ зорилготойго-
ор эртэннээ колхозуудай
таарамжтай зохион ажал
айбуулахын тула партиин рай-
комой биро, райсоветэй гүй-
сэдком мартын 25-наа майн
25 хүртэр нута сабиалан
дээрэ ажаллаха габишаг
хоёр нара сооноход, колхоз-
уудай правленинүүдэе болон
партийн эхин организацин-
нууды өөлд өнөдтөө таа-
рамжтай хэмжээ аюулга-
нууды баталан абажа, габи-
шаг ажал айбуулаха гэжэ
уялгалаа. Энэ тогтоолын
енэ колхозуудай правлен-
үүд, партиин эхин орга-
низацинүүд дари түрэн най-
шаана, энэ хутасаа соогоо
бүтээжэ шадаха хэмжээ
айбууланууды суглаанууд
дээрэ баталан абаад байл.
Жэшээлэдэ, «Улаан-Аха»
колхоз 346 гектар газар
уялха, тэрэнигээ 25 гек-
тарынь уна бүтээжэ стан-
цар уялдуулаха, 1594 тоно
наг шөбхэ гаргаха гэжэ
түсбэлэнэ. Тинхэдэ Лениний
нэрэмжэтэ, «Коммунизм» кол-
хозууд тус тустай 408 ба
270 гектар газар уялха,
80 ба 147 гектарынь уна
бүтээжэ станцинуудар хэхэ
гэжэ хараалан байгаа. Мүн
эд хоёр ажахынүүд тус тус-
таа 1000 ба 1056 тонон
наг шөбхэ сабиалан дээрэ
гаргаха гэжэ хэмжээ аюул-
ганууд соогоо аржытар, бэ-
лшэн байха.

Партийн райкомой бюорогой
ба райгүсэдкомой тогтоол-
лоор соонохондогон габишаг
хоёр нарын тушада нэр-
лэгдэнэ гурбан колхоз ямар
хүдэлмэри айбуулаха байнаа
гэжэ райкомой арадай хи-
налтын комитет ба «Саян-
ская новь» газетын редак-
цин хамтаржа шалгаба.
Нута сабиалан дээрүү
лоахада, хүнэй хэсн ажал
эли тодоор тобойсо гаража
эронэ. Лениний нэрэмжэтэ,
«Улаан-Аха» колхозуудай
бэрхэ дугоовууд, дайнал ба
акалай ветеранууд, партиин
гэгшүүд хабарай үдэ газар

ШАЛГАЛТА ЮУ ХАРУУЛААБ

БАЙГААЛИЙН «ХАЙРАДА» НАЙДАНХААР...

дээрэ хэгдэхэ ажалай аша
үрнэ байнаар, үнэн зүрхн-
өө ойлгожо, өөһэднүүгөө
участогүүд дээрэ яналаа хэхэ
ажал хэлэн байна. Хүрөө-
лой 120 гектар сабиалан-
гой Н. С. Базаров Сарын
хүдүүлгэ арилгажа, уялжа,
найаар үтэжүүлэ, Лугово-
Азуд Мункон Х. Л. До-
шомов Л. С. гэгшэд тус тус-
таа 80 гектар (Булд-Шэ-
бээ), 40 гектар (Хужар-Шэ-
бээ), 40 гектар (Хужар-Шэ-
бээ) дээрэ арилгажа ба тариал-
жа дүрэнхэйүүд. Тинхэдэ
«Коммунизм» колхозой ду-
говод коммунист С. Г. Сала-
нов Доодо-Тэргэтын 40
гектар сабиалан дээрэ ажал-
лаха, түсбэй ёноор хараа-
лагдан ажаллаха хүсэд бэ-
лүүдэ.
Тинхэдэ колхозуудай ба-
талагдан хэмжээ аюулга-
нуудаа заабал дүүргэхын
гэжэ байл оролдоггүй. Бай-
ланинь элринэ. Хара-Хужар
(60 гектар), Балагта, Дээдэ-
Балагта (60 гектар) —
«Коммунизм» колхоз, Баян-
гол, Бүрэнгол («Улаан Аха»
колхоз) гэжэ сабиаланууд
дээрэ ямаршье ажал хэг-
дэгүй үлээн байна. Тинхэ-
дэ уна бүтээхэ станцинууд-
дайнь эхжнэ хуын хүдэл-
нэгүй. «Улаан-Ахада» — 1,
Лениний нэрэмжэтэ, «Ком-
мунизм» колхозуудта — 1-2
станци хүдэлэн болохо
юм. Тинн эдэ хоёр колхоз-
до байал 2.2 станци хү-
дэлгэдэггүй хэбтэнэ.

Эдэ шухала хэрэгтэй тех-
никы сэг соон хүдэлгэхэ,
ажахыдаа аша туһатайгаар
хэрэглэхэ гэжэ колхозуудай
правленинүүдэй, эхин партиин
на организацинүүдэй, мэргэ-
жэлтэй оролдоогүйн, тэд-
эндэ налхихагаар, хайша
хэрэгээр хандананннэй эли
харагдана.
Минеральна үтэжүүлэ
сабиалангай ургаса дээшлэ-
лүүлхэ хэрэгтэ он эхэ нүлөө
үүдүүлгэ гэжэ аба да. Ми-
неральна үтэжүүлгэ хэрэг-
лэхэ талаар колхозууд байл
эхэ хараа түсэб тайнхай.
Тингэжэ энэ үнэтэй сөнтэй

Заагдан эдэ дутуу дун-
данууд юун дээрнээ болоог?
Колхозуудай правленинүүд
мэргэжэлтэ абанан тогтоол-
нуудай дүүргэлтэе шалгана-
гүй. Газар дээрэ ажалла-
шад дунда социалист му-
рысөөн мийл сааран дээрэ
дэлгэрүүлгэдэ, хэрэг дээрэ
юунынь хэгдэнгүй, Ажахы-
нуудай хүтэлбэрилэгшэд
«байгаалийн хайрада» най-
даа, «хура бороо ороно
бээ» даа, сагнай үшөөл эртэ
ха юм» гэжэ нааа амархан
ябана хэбэртэй.
Луговодууд болон меха-
низаторнууд дунда эмхид-
хэлэй, ойлгууламжын хү-
дэлмэри эртэннээ байраар
айбуулаха, социалист мурсые
эб мурөөр эмхидхэл, эхэ
юмэн хэгдэхэ байгаа. Ог-
торгойноо бороо хүлээнгүй,
уна бүтээжэ станцинууд
бултын хүдэлгэхэ, горно-
уудай уһыне нуга сабиалан
дээрэ залбал байн бэлэй.
Н. МАНДАГЕВ,
Ахын райкомой арадай
хыналтын комитетэй
түрүүлэгшэ,
В. ГАЛАНОВ,
«Саянская новь»
газетын корр.

